

Protocol

GLP-1 in de eerste lijn

Voorwaarden start GLP-1 bij Diabetes Mellitus type 2

- BMI \geq 30 kg/m²
- Leeftijd > 18 jaar en < 75 jaar
- Onvoldoende regulatie van de bloedglucosewaarden bij gebruik van de combinatie van metformine en een sulfonyleureumderivaat in de maximaal verdraagbare dosering.
- Of indien de bloedglucosewaarden onvoldoende kunnen worden gereguleerd na >3 maanden behandeling met optimaal getitreerd basaal insuline. In combinatie met metformine (al dan niet met een sulfonyleureumderivaat) in een maximaal verdraagbare dosering.

Exclusie

- HbA1c > 15 mmol/mol boven de streefwaarde
- Significante leverfunctiestoornissen; >3x afkapwaarden (ALAT)
- Nierfunctiestoornissen, eGFR <30 ml/min/1,73 m² wordt gebruik niet aanbevolen (uitzondering Lira-/Sema -en Dulaglutide deze mogen tot een klaring van >15ml/1.73m²)
- Ernstig hartfalen NYHA klasse IV
- Inflamatoire darmziekten (crohn/colitis ulcerosa)
- (Diabetische) Gastroparese
- Doorgemaakte niet-biliaire pancreatitis (*biliair = ontstaan door galstenen*)
- Zwangerschapswens
- Bariatrische chirurgie of grote buikoperatie in het verleden

GLP-1 route in de eerste lijn

1. **HA/POH:** wens start GLP-1 agonist, andere behandelopties doorgesproken met patiënt en niet wenselijk/mogelijk geacht. Patiënt voldoet aan bovengenoemde voorwaarden → start instructie door HA/POH indien voldoende bekwaam.
2. **Eerste consult:** kennis ziektebeeld toetsen, alternatieve behandelmogelijkheden nogmaals bespreken. Informeren naar psychosociale aspecten, leefstijl en therapietrouw. Tevens bespreken: motivatie, werkingsmechanisme en bijwerkingen GLP-1. Informatiefolder GLP-1 meegeven. [Verwijzing diëtist.](#)
3. **Tweede consult (of combineren met eerste consult):** Bespreek met patiënt de mogelijkheden van tabletvorm (let op instructie inname) of dagelijks en wekelijks injecteren. Injectietechniek oefenen. Bespreek eventuele aanpassing huidige medicatie.
4. **Recept aanvragen met ingevulde artsverklaring** Liraglutide (Victoza) / Lixisenatide (Lyxumia) bij dagelijkse injectie of Dulaglutide (Trulicity) / Semaglutide (Ozempic) bij wekelijks injectie. Semaglutide (Rybelsus) dagelijkse orale GLP1.
In verband met bijwerkingen start, indien mogelijk, met de laagste dosering (zie schema) <https://www.znformulieren.nl>
5. **(Telefonisch) contact: Informeren** hoe het gaat en eventueel aanpassen van de medicatie.

Checklist

- Voorlichting en instructie:
 - ✓ Bij start GLP-1:
 - a. stop DPP-4
 - b. indien SGLT2 gebruikt wordt: heroverweeg of het zinvol is om ermee door te gaan.
 - c. afhankelijk van huidige instelling, sulfonylureumderivaten en/of basale insuline halveren
 - d. bij gebruik Levothyroxine: GLP-1 per injectie voorschrijven i.v.m. inname op nuchtere maag.
 - ✓ Bespreek kans op hypoglykemie en hoe te handelen (sulfonylureumderivaat of insuline minderen na overleg behandelaar).
 - ✓ Bijwerkingen bespreken (misselijkheid, braken, diarree) en de invloed van voedingspatroon hierop.
 - ✓ Kans op pancreatitis bespreken: contact op nemen met huisarts bij heftige pijn re-bovenbuik gepaard gaande met misselijkheid en braken (de GLP-1 receptoragonist dient direct gestaakt te worden)
 - ✓ Tijdstip medicatie toedienen
 - ✓ Injectietechniek en plaats
 - ✓ Houdbaarheid/bewaartemperatuur bespreken
 - ✓ Hoe te handelen bij een vergeten injectie/tablet bespreken.
 - Liraglutide: minimaal 12 uur tussen 2 injecties.
 - Lixisenatide: binnen het uur voorafgaand aan de volgende maaltijd toedienen.
 - Dulaglutide/Semaglutide: inhalen tot minimaal 72 uur voor de volgende injectie.
 - Semaglutide (Rybelsus): sla de vergeten dosis over en neem de volgende dag de gebruikelijke dosis in.
 - ✓ Bij het gebruik van vitamine K antagonist, anti-stolling (acenocoumarol/marcoumar/fenprocoumon) is **extra controle INR** noodzakelijk bij start GLP-1 en bij dosering aanpassen (patient of apotheek belt trombosedienst, deze bepaalt of er actie ondernomen moet worden).
 - ✓ **Monitoring van de schildklierfunctie bij gebruik van levothyroxine** na start van semaglutide (4 weken na start TSH en T4) omdat semaglutide (oraal en s.c.) de absorptie van schildklierhormoon verbetert.
 - ✓ Startdosering: zie onderstaand schema
- Verwijzing diëtist
- Informatiefolder van de fabrikant meegeven
- Recept en ingevulde artsenverklaring maken
- Nuchter voor onderzoek/operatie: GLP-1 continueren behalve Semaglutide (Rybelsus).
- **1^e maand** na de start van GLP-1 regelmatig contact via telefoon of mail; bespreken van bijzonderheden of bijwerkingen en eventueel aanpassen medicatie
- Na 3 maanden afspraak gebruikelijke kwartaal-/jaarcontrole
- Na 6 maanden evaluatie effect GLP-1: gewichtsdeling/HbA1c daling en/of verlaging medicatie. Beslissen doorgaan met GLP-1 of stoppen

Rol van diëtist

- Beoordelen huidig voedingspatroon
- Bespreekt belang van gevolg geven aan gevoel van verzadiging
- Bespreekt belang handhaven dieetadvies gericht op gewichtsverlies en volwaardige voeding
- Evalueert gewichtsverloop en bloedglucoseregulatie

GLP-1	Frequentie	Tijdstip	Dosering
Liraglutide (Victoza®)	1 x per dag	Onafhankelijk maaltijd, elke dag rond hetzelfde tijdstip	Startdosering 0,6 mg per dag, na ten minste 2 weken en geen misselijkheid ophogen naar 1,2 mg per dag. Bij onvoldoende glykemische controle na tenminste 2 weken 1,8 mg per dag.
Lixisenatide (Lyxumia®)	1 x per dag	Binnen het uur voorafgaand aan dezelfde maaltijd	Startdosering 10 µg per dag gedurende 2 weken, daarna onderhoudsdosering 20 µg per dag
Semaglutide (Ozempic®)	1 x per week	Kan op elk moment van de dag	De startdosering is 0,25 mg 1x per week. Na 4 weken de dosering verhogen naar 0,5 mg 1x per week. Na tenminste 4 weken met een dosering van 0,5 mg 1x per week, kan de dosering worden verhoogd naar 1 mg 1x per week bij onvoldoende resultaat
Semaglutide (Rybelsus®)	1 x per dag	In de ochtend op nuchtere maag, ½ uur voor de maaltijd met max. 120 ml water. Geen andere drank!	Startdosering 3 mg per dag. Na 4 weken de dosering ophogen naar 7mg per dag. Na tenminste 4 weken met een dosering van 7 mg per dag, kan de dosering worden verhoogd naar 14mg per dag bij onvoldoende resultaat.
Dulaglutide (Trulicity®)	1 x per week	Kan op elk moment van de dag	1,5 mg/0,5ml 1 x per week. (3mg/ml)
Exenatide (Byetta®)	2 x per dag	< 60 min voor ontbijt en avondmaaltijd.	Startdosering: 5 µg 2 x per dag gedurende minstens 1 maand. Zonodig verhogen tot max. 10 µg 2 x per dag
Exenatide (Bydureon®)	1 x per week	Steeds op dezelfde dag	2 mg 1 x per week.
Degludec/Liraglutide (Xultophy®)	1x per dag	Onafhankelijk maaltijd, elke dag rond zelfde tijdstip	0.036mg liraglutide/1 EH degludec 0.6mg liraglutide/16 EH degludec 1,8 mg liraglutide/50 EH degludec
Glargine/Lixisenatide (Suliqua®)	1x per dag	Binnen het uur voorafgaand aan dezelfde maaltijd	0,5 mcg lixisenatide/1EH glargine 0,33mcg lixisenatide/1EH glargine